Електронний додаток до матеріалів
Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції

«КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ТА ІННОВАЦІЇ: ПРОБЛЕМИ НАУКИ ТА ПРАКТИКИ»

присвячена видатному вченому-економісту О. Г. Ліберману

Тези доповідей

13 листопада 2020 року
м. Харків, Україна

Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics

Харків
2020

Рекомендовано на засіданні вченої ради Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця (протокол № 5 від 26.10.2020 р.), вченої ради Науково-дослідного центру індустріальних проблем розвитку НАН України (протокол № 10 від 16.10.2020 р.)

Рецензенти: Криворучко Оксана Миколаївна – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри менеджменту Харківського національного автомобільно-дорожнього університету (Харків, Україна);

Назарова Галина Валентинівна – доктор економічних наук, професор, заві-дувач ка-федри управління персоналом та соціальних наук Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця (Харків, Україна);

Перерва Петро Григорович – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри організації виробництва та управління персоналом Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» (Харків, Україна)

Конкурентоспроможність та інновації: проблеми науки та практики : матеріали XV Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, 13 листопада 2020 р. Харків : ФОП Лібуркіна Л. М., 2020. Укр. мова, англ. мова

Наведено результати наукових досліджень учасників, проведених у рамках п'ятнадцятої Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Конкурентоспроможність та інновації: проблеми науки і практики», присвяченої видатному вченомуекономісту О. Г. Ліберману. Розглянуто питання теоретичних і прикладних засад формування та активізації інноваційних процесів на всіх економічних рівнях відносин в Україні, управління розвитком діяльності підприємств в умовах міжнародної конкуренції, проблем розвитку національної інноваційної системи та інноваційної діяльності підприємств. Видання складається зі збірки тез доповідей учасників конференції на електронн ому носії.

Видання може бути корисним для використання у подальших наукових дослідженнях, для формування практичних рекомендацій та управлінських рішень з підвищення конкурентоспроможності й інноваційного розвитку економіки. Рекомендовано фахівцям різних галузей економіки, державним службовцям, представникам бізнесу, наукових, освітніх і громадських організацій, науковцям, аспірантам і студентам економічних спеціальностей.

ЗМІСТ

Секція 1

Стратегічне управління конкурентоспроможністю та інноваційною діяльністю

Беккер М. Л. Удосконалення наукового забезпечення структуризації проблем регіонального розвитку 65

Veretennykova H., Kozlova I. Factors of influence

Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics

on the efficiency of corporate culture 69

Вацьковські К. С., Гордієнко Л. Ю. Роль і завдання органів публічної влади у побудові інноваційної економіки: досвід Польщі 73

Велігур Ю. Ю. Сутність управління ефективністю діяльності підприємства 76

Велика О. Ю., Савченко А. О. Фінансовий стан підприємства як складова його конкурентоспроможності 81

Vinogradov V. V., Nikulin M. O. Stimulating the innovative potential of the employee in order to increase the competitiveness of the enterprise 85

Gopal Prasad Tiwari. Pedagogical teaching approach to boost Social Entrepreneurship 89

Геращенко І. М., Александрова Д. В. HR-брендинг як підґрунтя забезпечення конкурентоспроможності персоналу підприємств 94

Губарєва І. О., Губарєв О. О. Заходи мінімізації негативного впливу пандемії COVID-19 на деревообробну промисловість України 99

Демченко Г. В. Ідентифікація ризиків у системі ризик-менеджменту 103

Зінов'єва О. В., Авраменко О. В. Організація складської діяльності на підприємстві 108

Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics

Захаров В. А. Операційні пріоритети як інструмент підвищення якості операційного менеджменту 112

Іванова О. Ю., Лаптєв В. І. Навчання людських ресурсів як чинник конкурентоспроможності об'єднаних територіальних громад.....116

Іванов Ю. Б., Бєлікова Н. В. Особливості державної підтримки розвитку малого бізнесу в умовах пандемії та економічної нестабільності 120

Клименко А. С., Невзорова О. В. Джерела фінансування та ефективність інноваційної діяльності підприємства 124

Колісник О. В., Авраменко О. В. Управління збутовою діяльністю на підприємстві в умовах сьогодення 128

Колодізєва Т. О. Логістика в умовах пандемії коронавірусу: нові тенденції, що залишаться в майбутньому 132

Костоглодова О. В. Сучасні тенденції ефективної системи управління персоналом 136

Котляров Є. І. Оцінка економічної ефективності інноваційно-інвестиційної діяльності у сфері централізованого теплопостачання 140

Кучмай А. С. Вимоги до формування сучасної міжнародної конкурентної стратегії підприємства 145

Marchuk A., Urazova S. Aspects of Innovative Education Environment Formation in the Process of Vocational Development of Managers 150

Нгуєн Тхі Фионг Зунь. Управління витратами підприємства в Україні в умовах євроінтеграції 154

Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics

Небилиця О. А. Цифрова корпоративна культура як стратегічний напрям управління персоналом сучасного підприємства 158

Пасько М. І. Управління марочним капіталом підприємства 161

Письмак В. О. Вплив міжнародної логістики на сучасний розвиток міжнародної торгівлі 165

Rudra Prasad Ghimir. Sectoral Social Entrepreneurship Innovation Opportunities in Nepal 168

Руда А. В. Організація зовнішньоекономічної діяльності на підприємстві 172

Салашенко Т. І. Управління об'єктами державної власності на ринку електричної енергії України 176

Самойленко А. А. Обґрунтування значення інноваційних методів навчання в сучасних умовах 182

Самойленко В. В. Удосконалення процесу управління якістю продукції на підприємстві 186

Sigaieva T. Modern approaches to enterprise logistics management 190

Строкович Г. В. Інновації як основа підвищення ефективності діяльності підприємства 193

Tkachuk I., Fedkovych Yu. The nature and the mechanism of the venture philanthropy 196

Хаустова В. Є. Особливості та проблеми розвитку IT-сектора в Україні 200

Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics

Секція 2
управління розвитком діяльності підприємств в умовах міжнародної конкуренції

Астахова І. Е., Рєзнікова Т. О. Тенденції розвитку сучасного екологічного маркетингу підприємства.....211

УДК 658.562.6

Удосконалення процесу управління якістю продукції на підприємстві

Самойленко Вікторія Вікторівна, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту, логістики та економіки ХНЕУ ім. С. Кузнеця (м. Харків, Україна), e-mail: Svita4448@gmail.com

У ринковій системі керування господарством забезпечення високої якості стає об'єктивною умовою існування, найважливішим фактором підвищення рівня життя, гарантією соціальної, економічної й екологічної безпеки. Без забезпечення стабільної якості, що відповідає державним стандартам та вимогам споживачів, неможливо раціонально інтегрувати національну економіку в світове господарство і зайняти в ній гідне місце. Актуальність цієї теми обумовлена тим, що вдосконалення якості продукції – найважливіший напрям інтенсивного розвитку економіки, джерело економічного зростання, ефективності виробництва. У цих умовах зростає значення комплексного управління якістю продукції та ефективністю виробництва.

Метою є дослідження сутності процесу управління якістю продукції на підприємстві, зокрема в контексті світового економічного

Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics

розвитку, а також розробка пропозицій щодо покращення системи управління якістю на підприємстві на основі його аналізу.

Поняття якості пройшло еволюційний шлях розвитку від античних часів до теперішнього часу і має багатоаспектні трактування. Основна властивість, з якою пов'язана якість продукції, – її здатність бути споживною вартістю, бути корисною і задовольняти певні потреби краще за інших об'єктів, тобто володіти конкурентоспроможністю.

Протягом історії розвитку науки не припинялися спроби знайти всеосяжне визначення поняттю «якість», але всі вони зводилися до розуміння якості як спільності, визначеності, цілісності всіх іс-

Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics

нуючих ознак предмета, що відрізняють його від інших предметів, а оскільки властивостей будь-яких предметів безліч, то всі вони є різноякісними.

Однією з причин досить серйозної розбіжності в думках з приводу якості є те, що саме це поняття залежно від сфери застосування має наповнюватися різним змістом. Коли ми говоримо про якість як про сукупність характеристик, то це об'єктивно існуюча, незалежно від ставлення до неї людей, комплексна характеристика будь-якої споживної вартості. Коли ж ми говоримо про якість як про економічну категорію, то це вже відношення людей до тієї чи іншої сукупності властивостей споживчої вартості. В цьому випадку якість – це споживча оцінка, що характеризує ступінь задоволення потреби в конкретних умовах споживання тієї сукупності властивостей, якою з урахуванням цих умов наділили її виробники.

Система менеджменту якості (далі СМЯ) – інтегрований механізм управління, направлений як на реалізацію цілей щодо якості, так і на мінімізацію всіх втрат на узгоджене функціонування всіх елементів [2].

Наявність сертифікованої СМЯ – важливий доказ високого рівня характеристик продукції при складанні декларації постачальника про відповідність товарам встановленим вимогам. Економічні переваги підприємств, які мають сертифіковану СМЯ, перед підприємствами, що її не мають, підтверджуються спеціальним дослідженнями. Так, за оцінками спеціалістів, провідні західні фірми з надзвичайно високим вихідним рівнем організації виробництва підвищили прибуток на 10–20 % у результаті розбудови та сертифікації системи якості [3].

На сьогодні елементами механізму забезпечення якості є: 24 міжнародних стандарти управління та забезпечення якості (враховуючи стандарт з екологічного менеджменту); міжнародна

Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics

сертифікація СМЯ; міжнародний реєстр сертифікованих аудиторів системи якості (IRCA); те саме на регіональних та національних рівнях [4].

Стандарт ISO 9001 являє собою одну з моделей управління діяльністю організації з метою забезпечення її результативності. У вересні 2015 року Міжнародною організацією зі стандартизації ISO була прийнята нова, п'ята, версія стандарту ISO 9001:2015 [7].

Одна з цілей ISO 9001 складається в те, щоб створювати довіру і прозорість у відносинах між двома партнерами на тривалий час. Це стосується як партнерських відносин всередині країни, так і міжнародної кооперації. Існують як мінімум три причини, що заважають досягненню високих економічних результатів за рахунок створення і сертифікації СМЯ. Перша причина – це не завжди вірні цільові настанови керівництва підприємства. На внутрішньому ринку – це можливість отримання державного замовлення, участі в конкурсах і тендерах.

Зовнішній ринок для українських підприємств, що не мають СМЯ, розробленої на базі стандартів ISO серії 9001, практично закритий. Тому адміністрацію підприємства в першу чергу цікавить отримання сертифіката. А питання, що стосуються обсягів трудових, матеріально-технічних та фінансових ресурсів, необхідних для впровадження і сертифікації СМЯ, і саме головне – для забезпечення її економічно ефективної роботи, відходять на другий план [1]. Стандарт припускає, що представник керівництва виконує ці функції одночасно з іншими своїми обов'язками. Представником керівництва з якості на

Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics

підприємстві може бути і головний інженер, і технічний директор, і комерційний директор, і інші керівники.

Багато в чому вибір представника керівництва залежить від особистих якостей претендента. Він повинен бути досить авторитетним на підприємстві, мати повноваження приймати важливі рішення, володіти гарними організаторськими здібностями, досвідом керування проєктами, знанням підприємства, його продукції і процесів, знанням основних споживачів і постачальників. Бувають випадки, коли директор, що розуміє ключовий характер цієї функції, не знаходить для неї гідного кандидата серед своїх заступників і сам бере на себе її

виконання. Мета управління – підвищення рівня і стану якості продукції з урахуванням економічних інтересів виробника та споживача, а також вимог безпеки та екологічності продукції.

Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics

Література

1. Байцар Р. І., Гунькало А. В. Тенденції розвитку стандартів ISO серії 9000. *Вимірювальна техніка та метрологія.* 2007. № 67. С. 89–91.

2. Байцар Р. І., Гунькало А. В. Стандарти ISO серії 9000: еволюція підходів до управління якістю // Якість: проблеми та рішення : зб. матеріалів VI Всеукр. наук.-практ. семінару. 2006. С. 35–36.

3. Нємий С. В. Особливості створення і впровадження систем управління якістю на машинобудівному підприємстві. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Оптимізація виробничих процесів і технічний контроль у машинобудуванні та приладобудуванні.* 2013. № 760. С. 106–112. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VNULPO_2013_760_21

4. Крачунов Х., Бубела Т. Устойчивое развитие: стратегии, перспективы, возможности стандартизации. Львов : Бадикова Н. А., 2016. 160 с.

5. Бичківський Р. В., Столярчук П. Г., Сопільник Л. І., Калинський О. О. Управління якістю. Сертифікація : навч. посіб. Київ : Вища школа, 2005. 432 с.

6. ДСТУ ISO 9001:2009 – Система управління якістю. Вимоги. Київ : Нац. стандарт України, 2009.

7. ДСТУ ISO 9001:2015 (ISO 9001:2015, IDT) – Системи управління якістю. Національний стандарт України, 2015.

Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics